

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/134/2022
Identifikačné číslo spisu: 5821201280
Dátum vydania rozhodnutia: 30.01.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Mária Trubanová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:5821201280.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu L. Z., narodeného E., X., zast. Advokátska kancelária JUDr. Peter Bartoš, s. r. o., Bratislava, Martina Granca 3618/44, IČO: 52 262 821, proti žalovaným: 1/ O. U., narodenému E., G., 2/ T. U., narodenej E., J., obaja zast. Advokátska kancelária MAJLING & NINČÁK, s. r. o., Bratislava, Palárikova 14, IČO: 35 960 728, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, vedenom na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 13C/62/2021, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 9. decembra 2021 sp. zn. 9Co/132/2021, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a .

Žalovaní 1/ a 2/ majú voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Námestovo (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) uznesením z 28. septembra 2021 č. k. 13C/62/2021-67 uložil žalovaným povinnosť v stanovenej lehote sprístupniť žalobcovi a ním poverenej osobe popísané nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX pre kat. úz. W. predstavujúce popísaný byt s príslušenstvom, k bytu prislúchajúci spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu, na príslušenstve a spoluvlastnícky podiel k pozemku, dva nebytové priestory (garážové státia) a žalobcovi priznal proti žalovaným právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

1.1. Okresný súd vychádzal z toho, že žalobca potrebu nariadenia neodkladného opatrenia odôvodňoval tým, že 26. septembra 2018 uzatvoril ako predávajúci so žalovanými ako kupujúcimi Zmluvu o prevode vlastníctva predmetných nehnuteľností (ďalej aj „Zmluva“). Dňa 6. mája 2019 uzatvorili Dodatok k Zmluve, predmetom ktorého bolo okrem iného aj zriadenie práva spätnej kúpy v zmysle § 607 Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“) a pre prípad využitia práva spätnej kúpy žalobcom si dohodli aj znenie Zmluvy o prevode nehnuteľností, ktorá tvorila prílohu dodatku. V zmysle čl. VII. ods. 1 písm. a) tejto Prílohy je možné dohodnutú kúpnu cenu 588.000 eur alebo jej časť uhradiť z poskytnutého hypotekárneho úveru, ktorý bude poskytnutý žalobcovi ako kupujúcemu, ktorý sa zároveň zaviazal zabezpečiť pre hypotekárnu banku všetky podklady potrebné na jeho čerpanie, aby mohol byť splatený v stanovenej lehote a stanovenými

spôsobi. V bode 3 uvedeného článku sa ďalej uvádza, že zmluvné strany sa zaväzujú spolupôsobiť pri príprave, rokovaní a uzatváraní dokumentov, ktoré súvisia s prevodom nehnuteľností vo vzťahu k tretím osobám (banka, okresný úrad). Z uvedeného je zrejmé, že žalovaní súhlasili s tým, že žalobca môže na kúpu nehnuteľností použiť aj hypotekárny úver, pričom na to, aby žalobcovi tento bol poskytnutý, je potrebné vypracovanie znaleckého posudku.

1.2. Keďže žalovaní žalobcovi nesprístupnili nehnuteľnosti za účelom jeho vypracovania, žalobca osvedčil potrebu nariadenia neodkladného opatrenia, keď predložil aj potvrdenia od bánk, z ktorých je zrejmé, že nedisponuje čiastkou, ktorá je potrebná na kúpu nehnuteľností, a preto bude potrebné čerpanie hypotekárneho úveru, o čom predložil aj komunikáciu s pracovníčkou banky. V Dodatku k Zmluve bol dohodnutý aj termín, dokedy môže žalobca uplatniť právo spätnej kúpy, t. j. do 30. apríla 2022, čím mal preukázanú aj neodkladnosť úpravy práv sporových strán. Pokiaľ žalovaný 1/ podmieňoval ochotu sprístupniť nehnuteľnosti po splnení všetkých podmienok uvedených v bode 8.3 Dodatku, t. j. až po začatí realizácie práva spätnej kúpy po písomnej výzve spolu s oznámením a vydokladovaním zdrojov a spôsobu financovania kúpnej ceny, poukázal na to, že na vydokladovanie zdrojov a uvedenia spôsobu financovania kúpnej ceny je potrebné predložiť aktuálny znalecký posudok, keďže žalobca preukázal, že nedisponuje dostatkom finančných prostriedkov a bude potrebné aj použitie hypotekárneho úveru. Rovnako tomu bolo aj v prípade uzatvorenia Zmluvy z 26. septembra 2018, ktorou previedol žalobca na žalovaných predmetné nehnuteľnosti, kedy taktiež bol vypracovaný znalecký posudok za účelom kúpy nehnuteľností. Žalovaní neumožnili žalobcovi a znalcom vstup na nehnuteľnosti, ani nenavrhlí, že znalecký posudok zaobstarajú na náklady žalobcu sami, resp. neponúkli mu iné riešenie vzniknutej situácie, aby mohol uplatniť právo spätnej kúpy, preto mal okresný súd za to, že žalovaní svojím konaním odopreli žalobcovi právo spätnej kúpy, na ktorom sa dohodli, a preto dospel k záveru, že na uplatnenie práva spätnej kúpy je potrebné sprístupnenie sporných nehnuteľností a návrhu žalobcu ako dôvodnému vyhovel.

1.3. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) a žalobcovi vzhľadom na plný úspech vo veci priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalovaných 1/ a 2/ rozhodol uznesením z 9. decembra 2021 č. k. 9Co/132/2021-108 tak, že uznesenie súdu prvej inštancie zmenil tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol a žalovaným priznal nárok na náhradu trov celého konania v rozsahu 100 %.

2.1. Krajský súd zdôraznil, že aj keď o nariadení neodkladného opatrenia rozhoduje súd v relatívne krátkej zákonnej lehote, počas ktorej nemá čas na vlastné dokazovanie tak, ako sa uskutočňuje pri prejednaní a rozhodovaní vo veci samej, a preto vychádza zo skutočností zistených z listinných, resp. iných dôkazov, ktoré sú mu známe, z ktorých však musia byť minimálne osvedčené skutočnosti, ktoré sú zásadné pre rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, t. j. potreba bezodkladne upraviť pomery strán a dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana (§ 325, § 326 CSP).

2.2. Z obsahu spisu jednoznačne vyplýva, že v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie 28. septembra 2021, ktorý stav je pre neodkladné opatrenie rozhodujúci (§ 329 ods. 2 CSP), neboli osvedčené podmienky pre jeho nariadenie, keďže neexistovala potreba bezodkladne upraviť pomery strán, a to z dôvodu, že žalovaní 16. augusta 2021 sprístupnili žalobcovi spolu so znalkyňou predmetné nehnuteľnosti a ohliadka (správne obhliadka, pozn. dovolacieho súdu) prebehla. Uvedené pritom vyplýva nielen z tvrdení žalovaných a listinných dôkazov nimi predložených, ale aj z tvrdení samotného žalobcu v jeho vyjadrení k odvolaniu a v liste z 9. septembra 2021. V nich sa konštatuje, že obhliadka nehnuteľností sa mala vykonať za účelom sprístupnenia nehnuteľností znalcom pre potreby vypracovania znaleckého posudku na určenie hodnoty nehnuteľností pre poskytnutie hypotekárneho úveru a žalobcovi za účelom oboznámenia sa s ich technickým stavom, ktorým mu umožnená bola, ako aj aké zásahy boli na nich vykonané (ods. 3 listu). Prítom žalobca ani vo výzve na poskytnutie súčinnosti žalovaným a v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nežiadal iné, pričom pokiaľ sa domáhal tých istých podmienok, za ktorých od neho nadobudli kúpnu zmluvu nehnuteľnosti žalovaní, zo zmluvy z 26. septembra 2018 jednoznačne vyplýva, že ani na strane žalovaných sa okrem nich obhliadky za účelom oboznámenia sa so stavom nehnuteľností nezúčastnila žiadna iná osoba (čl. V. bod 1. Zmluvy).

2.3. Ďalej krajský súd konštatoval, že nebol osvedčený ani nárok, ktorému sa mala poskytnúť ochrana,

keď z čl. VIII. bod 8.3 Dodatku jednoznačne vyplýva, že žalobca si môže právo spätnej kúpy uplatniť písomnou formou doručenou žalovaným, keď spolu s touto výzvou (uplatnením si práva spätnej kúpy) je povinný písomne oznámiť spôsob financovania celej kúpnej ceny, t. j. akú časť kúpnej ceny bude financovať z vlastných zdrojov, resp. zo zdrojov bankového úveru, resp. iných zdrojov, k čomu tak, ako vyplýva z obsahu spisu, ako aj vyjadrení samotných strán, nedošlo, pričom až na základe splnenia aj týchto podmienok boli žalovaní povinní mu poskytnúť súčinnosť potrebnú k prevodu vlastníckeho práva a splatenia ich bankového úveru a zaplatenia kúpnej ceny. Pokiaľ súd prvej inštancie vyvodzoval povinnosti žalovaných na poskytnutie súčinnosti žalobcovi z Prílohy Dodatku č. 1, ktorým bolo znenie Zmluvy o prevode nehnuteľností, krajský súd zdôraznil, že táto nebola stranami podpísaná, a preto z nej pre nich nemôžu žiadne práva a povinnosti vyplývať.

2.4. O nároku na náhradu trov celého konania rozhodol podľa § 396 ods. 2 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP.

3.1. Dovolateľ v dovolaní okrem rekapitulácie konania a skutkového stavu v prvom rade obsiahlo opísal možnosť prípustnosti dovolania proti rozhodnutiu krajského súdu o neodkladnom opatrení. Následne bez ďalšieho uviedol, že je potrebné zaoberať sa podstatou inštitútu práva spätnej kúpy.

3.2. Dovolateľ ďalej v dovolaní uviedol, že krajský súd sa v odôvodnení napadnutého uznesenia nijakým relevantným spôsobom nevysporiadal s presvedčivým záverom okresného súdu. Odvolací súd bez akéhokoľvek skúmania žalobcom priložených listinných dokladov bezprecedentne prevzal argumentáciu žalovaných, pričom aj jeho samotné odôvodnenie je v rozpore nielen s pripojenými listinnými dôkazmi žalobcu, ale aj samotných žalovaných.

3.3. Súd druhej inštancie v odôvodnení uvádza, že už v čase vydania napadnutého rozhodnutia o nariadení neodkladného opatrenia (vydané dňa 28. septembra 2021), neboli pre súd prvej inštancie osvedčené podmienky pre jeho vydanie, a to neexistencia neodkladnej potreby upraviť pomery strán sporu. Uvedené zdôvodnil tou skutočnosťou, že už dňa 16. augusta 2021 žalovaní sprístupnili žalobcovi spolu so znalkyňou (zmluvnou znalkyňou konkrétnej banky pre stanovenie všeobecnej hodnoty nehnuteľnosti) obhliadku predmetnej nehnuteľnosti a táto prebehla. Uvedenú skutočnosť mal potvrdiť aj samotný žalobca vo vyjadrení k odvolaniu z 9. septembra 2021. Uvedená skutočnosť sa nezakladá na pravde, keďže samotní žalovaní v odvolaní proti neodkladnému opatreniu uviedli, že umožnili žalobcovi sprístupnenie nehnuteľností len za prítomnosti zmluvnej znalkyne konkrétnej banky za účelom stanovenia všeobecnej hodnoty nehnuteľností pre poskytnutie hypotekárneho úveru. Rovnako tak sa nezakladá na pravde, že žalobca túto skutočnosť potvrdil vo svojom vyjadrení k odvolaniu z 9. septembra 2021. Práve naopak, žalobca presne a výrazne uviedol, že žalovaní odmietli vstup ďalšieho znalca na prehliadku technického stavu nehnuteľností s odôvodnením, že zmluvný znalec konkrétnej banky postačuje. Ako je zrejmé z listinných dôkazov predložených žalobcom nachádzajúcich sa v súdnom spise, žalobca opakovane súdu, ako aj žalovaným zdôrazňoval, že prítomnosť uvedeného znalca je nevyhnutná z dôvodu realizácie jeho zmluvne dohodnutého práva spätnej kúpy, keďže sa stáva ako budúca zmluvná strana kupujúcim, ktorý by bezpochyby mal mať právo na obhliadku technického stavu veci pred jej opätovným nadobudnutím do vlastníckeho práva (§ 500, § 504 OZ). Dovolateľovi príde ako absolútne absurdný a nezalý zákona názor odvolacieho súdu, že právo na uvedeného znalca (oboznamujúceho sa s technickým stavom a bežným opotrebovaním po uplynutí takmer 3 rokov od predaja nehnuteľnosti) je nejaká mimozmluvná výsada budúceho kupujúceho, žalobcu. Od odhliadnutia od skutočnosti, že pri nadobúdaní vlastníckeho práva k akejkoľvek veci, tobôž k nehnuteľnosti značnej hodnoty je nielen právom kupujúceho, ale predovšetkým povinnosťou predávajúceho umožniť obhliadku predmetu predaja (§ 500, § 504 OZ).

3.4. Odvolací súd v napadnutom rozhodnutí neodôvodnil, prečo zasiahol do práv žalobcu tým, že ako kupujúci a ako budúci vlastník sa nemôže ešte predtým, ako sa rozhodne nehnuteľnosti nadobudnúť, oboznámiť nielen s technickým stavom, ale aj s právnymi povinnosťami z titulu zodpovednosti za neoprávnený stavebný zásah do nehnuteľnosti. Bez znaleckého posudku znalca z príslušného odboru a po dôkladnej prehliadke nehnuteľnosti odbornou osobou žalobca nedisponuje žiadnymi informáciami o technickom stave a opotrebovaní uvedenej nehnuteľnosti.

3.5. Odvolací súd bez naštudovania pripojených listinných dôkazov ďalej argumentoval, že pokiaľ sa žalobca domáhal tých istých podmienok, za ktorých od neho nadobudli kúpnu zmluvou žalovaní

nehnuteľnosť na základe zmluvy z 26. septembra 2018, tak z tejto jednoznačne vyplýva, že ani na strane žalovaných sa okrem nich obhliadky za účelom oboznámenia sa so stavom nehnuteľností nezúčastnila žiadna osoba (čl. V. bod 1 Zmluvy). Uvedené konštatovanie sa však nezakladá na pravde a je v rozpore s návrhu na neodkladné opatrenie pripojenými listinnými dôkazmi.

3.6. Dovolateľ navrhol, aby najvyšší súd zrušil uznesenie krajského súdu a vrátil vec tomuto súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie, zároveň si uplatnil voči žalovaným trovy konania.

4. Žalovaní 1/ a 2/ v písomnom vyjadrení k dovolaniu uviedli, že považujú dovolanie za neprípustné a rozhodnutie odvolacieho súdu považujú za vecne správne, spravodlivé a zákonné. Navrhli, aby najvyšší súd dovolanie žalobcu odmietol alebo zamietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP) bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné zamietnuť.

6. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú špecifikované v ustanoveniach § 420 CSP (prípustnosť dovolania pre vady zmätočnosti) a § 421 CSP (prípustnosť dovolania pre riešenie právnej otázky). Právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

7. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP).

8. Dovolateľ uplatnil dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Dovolací súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené (príp. zmenené) rozhodnutie súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia, nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, a preto voči takémuto rozhodnutiu nie je dovolanie podľa § 420 CSP prípustné (pozri judikát R 21/2018 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/157/2017, 3Cdo/167/2017, 8Cdo/83/2017, 5Cdo/119/2021, 5Cdo/64/2021).

10. Rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej vtedy, ak samotné neodkladné opatrenie konzumuje vec samu. Taká situácia môže nastať v prípade návrhov na nariadenie neodkladného opatrenia podaných po skončení konania (pri splnení podmienok § 325 ods. 1 CSP). Rovnako v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba podľa § 336 ods. 1 CSP, konanie končí rozhodnutím o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a konzumuje vec samu. O rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, by išlo aj v prípade, že súd musel vec skončiť procesne (pre existenciu prekážky vecného prejednávania odôvodňujúcej zastavenie konania alebo odmietnutie podania) bez toho, aby vec prejednal (uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 8Cdo/26/2019, 8Cdo/83/2017).

11. V predmetnej veci išlo o prípad, kedy súd rozhodoval o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia pred začatím konania, preto možno o rozhodnutí odvolacieho súdu napadnutom dovolaním žalobcu povedať, že je rozhodnutím vo veci samej alebo rozhodnutím, ktorým sa konanie končí a prípustnosť dovolania nie je v súdnej veci v zmysle § 420 CSP vylúčená.

12. V okolnostiach posudzovanej veci treba zdôrazniť, že neodkladné opatrenie je inštitútom, ktorým sa poskytuje dočasná a hlavne rýchla ochrana práv a právom chráneným záujmov strany, ktorá neodkladné opatrenie navrhuje, preto z povahy vecí, ale tiež ex lege na konanie a rozhodovanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nie je možné aplikovať všetky zásady kontradiktórneho konania, ktoré sú typické pre sporové konanie (konanie vo veci samej). Uvedené vyplýva nielen zo zákonných ustanovení prvého dieľa, tretej hlavy, tretej časti CSP, ale tiež z ustanovení základných princípov CSP (predovšetkým článok 6 ods. 1, článok 8, článok 11 ods. 2, článok 12, článok 13, článok 16 ods. 1 a

článok 17).

13. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

13.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

14. Dovolateľ v rámci uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP namietal nedostatočné odôvodnenie (nepreskúmateľnosť) rozhodnutia odvolacieho súdu a nesprávne vyhodnotenie predložených listín a vyjadrení do konania.

14.1. V súvislosti s námietkou žalobcu o nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd poukazuje na R 2/2016, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) OSP. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP.“ Podstata tohto judikátu je aktuálna aj za účinnosti CSP (porovnaj sp. zn. 1Cdo/228/2017, 2Cdo/101/2017, 3Cdo/92/2018, 4Cdo/59/2017, 5Cdo/45/2018, 7Cdo/141/2017, 8Cdo/49/2017).

14.2. V posudzovanej veci odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia adekvátne vysvetlil, prečo uznesenie súdu prvej inštancie zmenil tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol, pretože neboli osvedčené podmienky na jeho nariadenie (pozri body 5. až 7. rozhodnutia odvolacieho súdu). Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu obsahuje náležité vysvetlenie dôvodov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie. I keď nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok jeho riadneho odôvodnenia je takým nesprávnym procesným postupom, ktorý je spôsobilý znemožniť sporovej strane, aby uplatňovala svoje procesné práva v takej miere, že to má za následok porušenie práva na spravodlivý proces, v prejednávanej veci o takýto prípad nešlo. Obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). Dovolateľ preto nedôvodne argumentoval nedostatočným odôvodnením rozhodnutia odvolacieho súdu.

14.3. K námietke dovolateľa, že podľa jeho názoru odvolací súd nesprávne interpretoval odvolanie žalovaných a jeho vyjadrenie k odvolaniu (bližšie pozri bod 3.3. tohto rozhodnutia) dovolací súd poukazuje na argumentáciu žalobcu na č. 1. 92 spisu v jeho vyjadrení k odvolaniu žalovaných, kde sa uvádza „(...) bol dňa 16. 08. 2021 naplnený iba jeden, a to sprístupnenie nehnuteľností znalcomi pre potreby vypracovania znaleckého posudku na určenie hodnoty Nehnuteľností“ a na argumentáciu žalovaných na č. 1. 77 spisu v odvolaní, kde uviedli „Žalovaní teda mimo rámca svojich zmluvných povinností sprístupnili dňa 16. 08. 2021 o 15,30 hod. žalobcovi spolu so znalcom predmetné nehnuteľnosti, obhliadka prebehla a na znaleckom posudku sa pracuje“. Z čoho vyplýva, že námietka dovolateľa v tej časti, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu je zmätočné, čo do interpretácie odvolania žalovaných a vyjadrenia žalobcu k odvolaniu, je bezpredmetná.

14.4. Pokiaľ dovolateľ predmetnou námietkou smeroval k tomu, že odvolací súd mal mať osvedčené podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia, keďže existovala potreba bezodkladne upraviť

pomery strán z dôvodu, že obe strany sporu síce tvrdili vykonanie znaleckého posudku na určenie hodnoty nehnuteľností, ale podľa žalobcu mal byť vykonaný aj znalecký posudok na určenie technického stavu nehnuteľností a odvolací súd sa s týmto nevysporiadal, dovolací súd poukazuje na bod 6. odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu „Uvedené pritom vyplýva nielen z tvrdení žalovaných a listinných dôkazov nimi predložených, ale aj z tvrdení samotného žalobcu v jeho vyjadrení k odvolaniu a v liste z 09. 09. 2021. V nich sa konštatuje, že obhliadka nehnuteľností sa mala vykonať za účelom sprístupnenia nehnuteľností znalcom pre potreby vypracovania znaleckého posudku na určenie hodnoty nehnuteľností pre poskytnutie hypotekárneho úveru a žalobcovi za účelom oboznámenia sa s ich technickým stavom, ktorým mu umožnená bola, ako aj aké zásahy boli na nich vykonané (ods. 3 listu). Pritom žalobca ani vo výzve na poskytnutie súčinnosti žalovaným a v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nežiadal iné, pričom pokiaľ sa domáhal tých istých podmienok, za ktorých od neho nadobudli kúpnu zmluvou nehnuteľnosti žalovaní, zo zmluvy z 26. 09. 2018 jednoznačne vyplýva, že ani na strane žalovaných sa okrem nich obhliadky za účelom oboznámenia sa so stavom nehnuteľností nezúčastnila žiadna iná osoba (čl. V bod 1. Zmluvy).“ Z uvedeného podľa dovolacieho súdu, inými slovami, vyplýva, že jednak žalobca sa zúčastnil obhliadky nehnuteľností, na ktorej bola znalcom zisťovaná hodnota nehnuteľností, počas ktorej zistil technický stav nehnuteľností (čo vyplýva aj z jeho vyjadrenia k obhliadke bytu a oznámenia o možnostiach financovania kúpy nehnuteľností z 9. septembra 2021 pozri č. I. 80 spisu), ale vyplýva aj to, že žalobcovi nevyplývalo oprávnenie z čl. V bod 1. Zmluvy vykonať ďalší znalecký posudok za účelom zistenia technického stavu nehnuteľnosti. Dovolací súd tiež poukazuje na návrh žalobcu na vydanie neodkladného opatrenia (obdobne ako odvolací súd), z ktorého petitu vyplýva návrh dovolateľa (žalobcu) sprístupniť nehnuteľnosti „(...)“ za účelom vykonania a vypracovania znaleckého posudku (...)“ (č. I. 11 spisu), nie viacerých rôznych posudkov na zistenie hodnoty nehnuteľností a zistenie technického stavu nehnuteľností.

14.5. Podľa názoru dovolacieho súdu obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

15. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je daný prípad. Skutočnosť, že sa dovolateľ nestotožňuje s odôvodnením rozhodnutia odvolacieho súdu a výsledkom vykonaného dokazovania, nezakladá dôvodnosť podaného dovolania. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, IV. ÚS 324/2011) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania (strán sporu) vrátane ich dôvodov a námietok. Dovolací súd neakceptoval opodstatnenosť dôvodov, ktoré žalobca uvádzal v dovolaní o zmätočnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, trpiaceho nedostatkom dostatočného odôvodnenia, pretože uvedené nezistil.

16. Pokiaľ dovolateľ prezentoval jeho nespokojnosť s hodnotením predložených listín a vyjadrení a tým nedostatkami v skutkových zisťeniach odvolacieho súdu, dovolací súd pripomína, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkových zistení. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

16.1. Dovolací súd tiež uvádza, že pred rozhodnutím súdu o neodkladnom opatrení nie je z dôvodu krátkosti času priestor pre vykonanie dokazovania v rozsahu vyžadovanom v základnom konaní, avšak zároveň nesmú existovať vážnejšie pochybnosti o potrebe tejto úpravy (nariadenia neodkladného opatrenia), preto rozsah dokazovania je zúžený vzhľadom na účel a podstatu neodkladného opatrenia s tým, že sa nevykonáva dokazovanie v rozsahu ako v základnom konaní. V dôsledku toho sa nezisťujú všetky tie skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia (vo veci samej) a skutočnosti, z ktorých sa vyvodzuje dôvodnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, nemusia byť preukázané dôkazmi. Zákon z tohto dôvodu ani nepredpokladá, že by pri rozhodovaní o

neodkladnom opatrení mal súd vykonávať dokazovanie. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je postačujúce, pokiaľ sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie, aspoň osvedčené. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia.

16.2. Preukázanie alebo aspoň osvedčenie skutočností odôvodňujúcich nariadenie neodkladného opatrenia sa posudzuje len podľa obsahu návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a k nemu pripojených, prípadne dodatočne predložených listín. Takýto postup súdu predpokladá platná právna úprava (§ 329 ods. 1 CSP) sledujúca tým dosiahnutie účelu právneho inštitútu neodkladného opatrenia, ktorým je rýchle a pružné riešenie situácie vyžadujúci zásah súdu. Ak by sa v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia malo trvať na požiadavke riadneho vykonania a hodnotenia dôkazov, mohol by byť účel tohto procesného inštitútu zmarený. Postupom odvolacieho súdu, ktorý osvedčenie, resp. neosvedčenie skutočností odôvodňujúcich ne/nariadenie neodkladného opatrenia posudzoval len na základe obsahu spisu a v ňom založených listín, tak strane konania nebola odňatá možnosť konať pred súdom (viď uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/65/2010, obdobne rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 175/2017).

16.3. Keďže dokazovanie v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia má povahu osvedčovania, odvolací súd na základe odvolacích námietok osoby povinnej z neodkladného opatrenia (vychádzajúc z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a z dôkazných prostriedkov predložených navrhovateľom) zisťoval najvýznamnejšie relevantné skutočnosti na nariadenie neodkladného opatrenia (odôvodňujúce potrebu neodkladnej úpravy pomerov), pričom dôsledne vyhodnotil presvedčivosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia z objektívneho hľadiska, a či reálne došlo k osvedčeniu všetkých skutočností, ktorými bolo nariadenie neodkladného opatrenia v posudzovanej veci podmienené.

16.4. Napokon ohľadom tejto námietky dovolateľa o pochybení odvolacieho súdu v procese hodnotenia listín a vyjadrení dovolací súd poukazuje na svoju rozhodovaciu prax jednotnú v názore, podľa ktorého nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov, alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je vadou konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (porovnaj sp. zn. 1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017, III. ÚS 40/2020).

17. Pre úplnosť dovolací súd považuje za potrebné vyjadriť sa k námietke dovolateľa, v rámci ktorej bez ďalšieho vo svojom dovolaní upozornil, že „je potrebné zaoberať sa podstatou inštitútu práva spätnej kúpy“. Dovolací súd z obsahu spisu nezistil, aby doposiaľ došlo žalobcom k uplatneniu práva spätnej kúpy, čo nakoniec sám dovolateľ uviedol nielen v návrhu na vydanie neodkladného opatrenia, preto dovolací súd uvádza, že nevidí dôvod zaoberať sa hypotetickými možnosťami žalobcových práv do budúcnosti (pro futuro).

18. Zhrnúc vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalobca neopodstatnene namietal porušenie práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Dovolací súd preto dovolanie žalobcu zamietol podľa § 448 CSP ako dovolanie síce prípustné, ale nie dôvodné.

19. Žalovaní 1/ a 2/ boli v dovolacom konaní úspešní, preto im dovolací súd na základe ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalobcovi v plnom rozsahu.

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.